

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

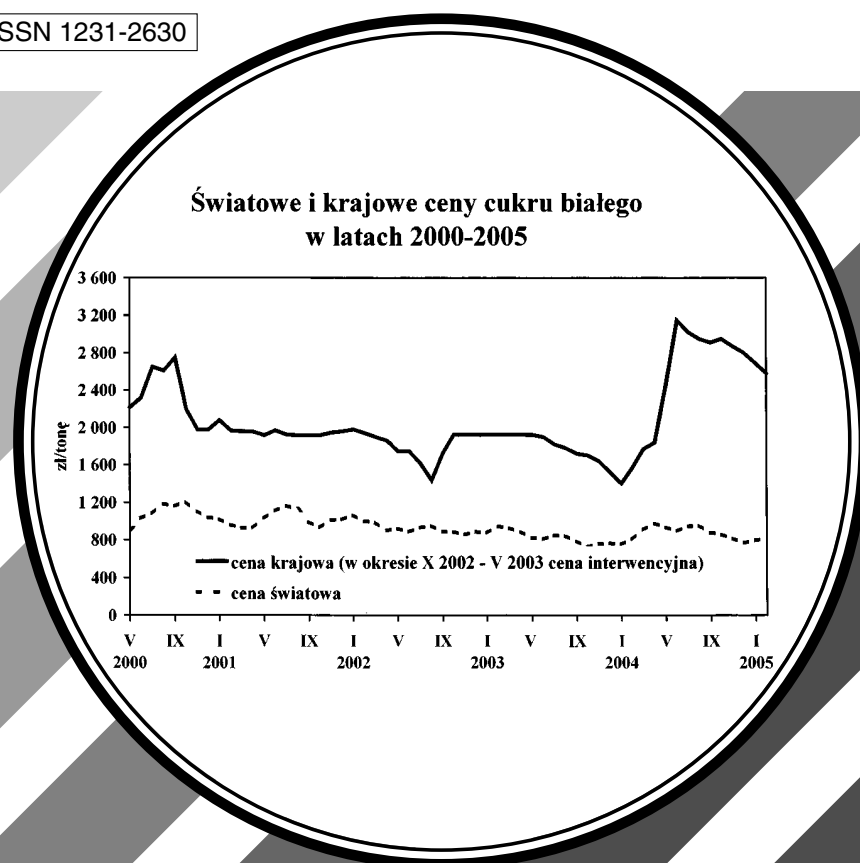
NR
27

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

ANALIZY RYNKOWE

CZERWIEC 2005

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński*
- III. Regulacja rynku cukru w Unii Europejskiej – *Ł. Chudoba*
- IV. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- V. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- VI. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VII. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
- VIII. Handel zagraniczny – *P. Szajner*
- IX. Interwencja na rynku cukru – *M. Mieczkowski*
- X. Inne środki słodzące – *P. Szajner*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ – PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ – PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ – PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-415

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ – PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-719

mgr inż. Martyn Mieczkowski

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-74-39

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ – PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 24.05.2005 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w grudniu 2005 r.

REASUMPCJA

W 2004 r. kontynuowano procesy restrukturyzacji i modernizacji przemysłu cukrowniczego oraz koncentracji plantacji buraków cukrowych. W kampanii 2004/05 wyłączono z przerobu kolejnych 14 cukrowni. Produkcję cukru prowadziły 43 zakłady, podczas gdy rok wcześniej – 57, a przed dwoma laty – 65. Czas trwania kampanii zwiększył się do 87 dni, wobec 62 dni przed rokiem. Liczba plantatorów buraków cukrowych zmniejszyła się do 77,9 tysięcy z 85,9 tysięcy w 2003 r. i 91,5 tysięcy w 2002 r. Przeciętna powierzchnia plantacji wzrosła w 2004 r. do 3,75 ha, wobec 3,33 ha w 2003 r. i 3,31 ha w 2002 r.

W 2004 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 292 tys. ha i była większa o 2,1% niż w 2003 r. ale o 21,5% mniejsza niż w 1999 r. Płony buraków cukrowych wzrosły w 2004 r. do 427 dt/ha i były o 9,8% wyższe od średnich z pięciolecia 1999–2003. Dzięki wysokiej zawartości cukru – 17,67% – z ok. 12,5 mln t buraków cukrowych przemysł cukrowniczy wyprodukował 2002 tys. t cukru białego, o 2,9% więcej niż rok wcześniej oraz o 7,4% więcej niż w ostatnich pięciu latach.

Wysokie ceny zbytu cukru w 2004 r. przyczyniły się do radykalnej poprawy wyników finansowych przemysłu cukrowniczego. Zysk netto osiągnął 10,7% przychodów, podczas gdy w 2003 r. branża cukrownicza funkcjonowała ze stratą netto w wysokości 11,4% przychodów.

Ceny skupu buraków cukrowych kwoty A i B od 2004 r. są analogiczne jak w pozostałych krajach Unii Europejskiej. Średnia cena skupu buraków cukrowych w 2004 r. wyniosła 187 zł/t i była o 50,6% wyższa niż w 2003 r.

Krajowe zużycie cukru w ostatnich latach gospodarczych (I.VII–30.VI) wzrasta z 1590 tys. t w 2002/03 do 1600 tys. t w minionym 2003/04 oraz przewidywanych 1630 tys. t w bieżącym 2004/05, przede wszystkim w wyniku zwiększenia produkcji wyrobów zawierających ten podstawowy środek słodzący. Spożycie cu-

krę w gospodarstwach domowych i zakładach żywienia zbiorowego, od kilku lat wykazuje tendencje spadkowe. W 2004 r. nieznacznie zwiększyło się, prawdopodobnie incydentalnie.

Zwiększone zakupy cukru wiosną 2004 r. rozładowały nadmierne nadwyżki na rynku krajowym, co przyczyniło się do wzrostu cen zbytu do 3170 zł/t w maju i cen detalicznych do 3,62 zł/kg w sierpniu ub. r. W następnych miesiącach ceny wykazywały tendencje spadkowe i w marcu 2005 r. notowano odpowiednio: 2580 zł/t oraz 3,18 zł/kg.

W minionym roku gospodarczym (I.VII–30.VI) 2003/04 eksportowano 394 tys. t, a importowano 45 tys. t cukru. W bieżącym roku 2004/05 nieznacznie zwiększy się wywóz cukru za granicę, do ok. 450 tys. t, natomiast rozmiary przywozu utrzymają się na dotychczasowym poziomie.

Równocześnie o 37% wzrosła wartość eksportu artykułów zawierających cukier, a importu o 26%. Rozmiary eksportu cukru zawartego w tych wyrobach zwiększyły się do ok. 105 tys. t.

Krajowy bilans cukru (tab. 1) wskazuje, że zapasy na koniec bieżącego sezonu (30.VI.2005) tylko nieznacznie zmaleją do 772 tys. t i nadal będą o ok. 250 tys. t przewyższać poziom niezbędny dla stabilizacji rynku krajowego.

W roku gospodarczym 2004/05 Agencja Rynku Rolnego administrowała następującymi mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej na rynku cukru i miodu: pobierała opłaty cukrowe, realizowała interwencyjny zakup i sprzedaż cukru, wypłacała dopłaty do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym, administrowała handlem cukrem z zagranicą – wydawała pozwolenia na przywóz i wywóz oraz wypłacała refundacje wywozowe, wspierała produkcję i zbyty miodu – realizując refundacje z tytułu wydatków poniesionych na modernizację i rozwój sektora pszczelarskiego.

W sezonie 2003/04 ograniczono światową produkcję cukru o 3,8% i uzyskano 143,7 mln t w ekwiwalencie cukru surowego, co przyczyniło się do obniżenia zapasów końcowych – z prawie 50% przed rokiem do 46,5% światowego spożycia tego środka słodzącego. Nadal notowany jest niski poziom cen światowych cukru surowego – ok. 230 USD/t i białego – ok. 255 USD/t.

Zmniejszona powierzchnia tegorocznych zasiewów buraków cukrowych – z 292 tys. ha w 2004 r. do 270 tys. ha w 2005 r. – oraz nie najlepsze warunki pogodowe podczas siewów wskazują, że w kampanii 2005/06 krajowa produkcja cukru może obniżyć się do ok. 1,8 mln t. Ilość ta zaspokoi krajowe potrzeby i pozwoli na wyprodukowanie ok. 170 tys. t nadwyżki eksportowej, w tym w ramach kwoty B ok. 92 tys. t.

Tabela 1 Bilans cukru w tys. ton

Wyszczególnienie	Lata gospodarcze I VII–30 VI		
	2002/03	2003/04	2004/05 przewidywania
Zapasy początkowe a)	661	791	804
Produkcja	2030	1949	2002
Import	85	45	46
Zużycie krajowe	1590	1600	1630
Zmiana stanu rezerw b)	+13	+13	-
Eksport	408	394	450
Zapasy końcowe a)	791	804	772

a) Zapasy u producentów i w handlu.

b) (+) zwiększenie podaży na rynku, (-) zmniejszenie podaży na rynku.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, MF oraz szacunek IERiGŻ-PIB.

SUMMARY

The processes of restructuring and modernisation of sugar industry and concentration of sugar beet production were continued in 2004. In the 2004/05 campaign further 14 sugar mills were withdrawn from production. Sugar production was conducted in 43 sugar mills versus 57 in 2003/04 and 65 in 2002/03. Averaged duration of the campaign increased to 83 days versus 62 days in the previous campaign. The number of sugar beet producers declined to 77,9 thousand from 85,9 thousand in 2003 and 91,5 in 2002. Average size of plantation in 2004 increased to 3,75 ha versus 3,33 ha in 2003 and 3,31 in 2002.

In 2004 sugar beet area totalled 292 thousand ha, which was 2,1% up from 2003 but 21,5% down from 1999. Sugar beet yield increased to 427 dt/ha, which was 9,8% up from the average calculated for the period of 1999–2003. Taking into account high sugar yield (17,67%) sugar industry manufactured in 2002 thousand tons of white sugar (2,9% up from 2003 and 7,4% up from last five-year average) out of 12,5 million tons of sugar beet.

High producer prices in 2004 led to considerable improvement in financial condition of sugar industry. The profit at net level reached 10,7% of turnover versus a loss of 11,4% in 2003.

Procurement prices of sugar beet within A and B quotas corresponded to relevant prices in other EU countries. Average procurement price in 2004 amounted to 187 PLN/t, which was 50,6% up from 2003.

Domestic use of sugar in recent marketing seasons (July/June) keeps growing from 1590 thousand tons in 2002/03 to 1600 thousand tons in 2003/04 and to forecast 1630 in 2004/05. The growth in sugar use results primarily from increasing pro-

duction of the products containing sugar. Sugar consumption in households and gastronomy has been declining since several years. However in 2004 it accidentally increased.

The increase in sugar purchases in the spring 2004 removed sugar surpluses from the market. Reflecting that producer prices increased to 3170 PLN/t in May 2004. Retail prices in September 2004 reached 3,62 PLN/kg. Then sugar prices showed downward tendencies to 2580 PLN/t and 3,18 PLN/kg in March 2005.

In the 2003/04 season sugar export totalled 394 thousand tons and imports 45 thousand tons. In the current 2004/05 season sugar exports are estimated slightly above the figure for 2003/04, while imports are to remain unchanged.

At the same time the export of products containing sugar increased by 37% to about 105 thousand tons in terms of white sugar, while imports increased by 26%.

As results from the balance sheet (see Tab. 1) closing stocks in 2004/05 (as of 30/06/2005) are estimated slightly down from the previous season at 772 thousand tons and would still

exceed safe level by 250 thousand tons.

In 2004/05 on the market of sugar and honey the Agricultural Market Agency (AMA) administered the following measured of the CAP: sugar fees, intervention sales and procurement, subsidies for sugar used in chemical industry, export and import licences, export refunds, subsidies for production and sales of honey implementing compensations of the expenditure on modernisation and development of bee keeping.

World production of sugar in 2003/04 was reduced by 3,8% to 143,7 million tons in raw sugar equivalent. Therefore closing stocks were reduced as well (from 50 to 46,5% of total world use). World prices are still weak (230 USD/t of raw sugar and 255 USD/t of white sugar).

Reduced plantings this year (from 292 to 270 thousand ha) and adverse weather conditions may cause a decline in sugar production in 2005/06 to 1,8 million tons. Such figure would match domestic demand and assure exportable surplus of 170 thousand tons including 92 thousand tons within quota B.

Table 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Item	2002/03 (JUL/JUN)	2003/04 (JUL/JUN)	2004/05 (JUL/JUN) forecast
Beginning stocks a)	661	791	804
Production	2030	1949	2002
Import	85	45	46
Domestic use	1590	1600	1630
Changes in stocks b)	+13	+13	-
Export	408	394	450
Ending stocks a)	791	804	772

a) Stocks at producers and in trade.

b) (+) increase in market supplies, (-) decline in market supplies.

Source: CSO, CIFT, MF and IAFE-NRI estimations.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek zbóż (28) • czerwiec 2005,
2. Rynek rzepaku (27) • czerwiec 2005,
3. Rynek owoców i warzyw (26) • czerwiec 2005,
4. Rynek ziemi rolniczej (8) • wrzesień 2005,
5. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (28) • wrzesień 2005,
6. Rynek pasz (18) • październik 2005,
7. Rynek mięsa (29) • październik 2005,
8. Rynek mleka (29) • październik 2005,
9. Rynek drobiu i jaj (28) • październik 2005,
10. Rynek ziemniaka (28) • listopad 2005,
11. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (22) • grudzień 2005,
12. Popyt na żywność (6) • grudzień 2005,
13. Rynek cukru (28) • grudzień 2005,
14. Rynek ryb (4) • grudzień 2005.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2005 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks·22) 50-54-685, faks 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
